

Nr 132.

Av herr **Carlström m. fl.**, om ökat anslag till hästavelns befrämjande.

Tack vare totalisatormedlen åtnjuter hästaveln visst statsunderstöd. För kommande budgetår har med anlitande av nyssnämnda inkomstkälla ifrågasatts bidrag med 244,700 kronor till hästpremieringen, 8,600 kronor till understöd åt hästavelsföreningen och stamboksföring, 8,000 kronor till demonstration i hovvård och hovbeslag samt 75,000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av diverse ändamål ägnade att främja hästaveln. Den sista posten är avsedd att ingå i avsättning till stuteriväsendets fond. Vad ovan begärts utgör utan gensaga i och för sig välkomna och välmotiverade åtgärder till hästavelns förmån, men enligt vår mening — och denna mening är vitt utbredd särskilt i rikets nordliga delar — utgör detta ej ett tillräckligt stöd. Bidraget lider också av den bristen, att detsamma endast synes taga sikte på en kvalitativ höjning av hästbeståndet. Enligt vår mening är hästbeståndets kvantitativa sida värd synnerligt beaktande och även materiellt stöd från statsmakternas sida.

Generaltullstyrelsens statistik för de senaste fem åren visar, att antalet till Sverige införda hästar utgör: 1932: 682, 1933: 580, 1934: 740, 1935: 1,259, 1936: 4,045. Utförseln har under samma tid varit resp. 1,219, 441, 992, 265 och 100. Medelvärdet för införda hästar enligt samma statistik var under samma år resp. 780, 793, 978 och 1,017 kronor. För 1936 är medelvärdet ännu ej känt.

Med dessa siffror för ögonen kan ej med fog hävdas, att vår hästavel är stor nog. Tidigare har Sverige haft en ej föraktlig export av hästar, delvis beroende på uppfödandet av remonter för egen del och försäljning till utlandet av överskottet av dylika. Med omläggningen av försvaret, kavalleriets nedskärning och arméns motorisering har uppfödandet av varmblodiga hästar minskat högst avsevärt. Men ej nog härmed. Det slags hästar, som för jordbruket erbjuda största intresset, finnas ej längre disponibla i sådan omfattning, att hittillsvarande priser kunnat hållas. Detta bekräftas ju ock av importsiffrorna. Visserligen har även jordbrukets motorisering gjort en mängd hästar onödiga, men denna motorisering kan ej drivas över en viss punkt. I Norrland t. ex. kommer utan något tvivel huvudparten av skogens produkter även framdeles att forslas från hyggerna till flottlederna med häst. På de mindre jordbruket, som dock äro de flesta, och som proportionsvis växa i antal ej minst genom statens egna åtgärder, kunna aldrig hästarna ersättas av motorredskap. Bästa beviset för riktigheten av denna åsikt är att priset på goda hästar i Norrland för jord- och skogsbruk på senare åren stigit till omkring det dubbla och nu ligga avsevärt högre än i mellersta och

södra Sverige, beroende på underskott i det norrländska hästbeståndet. I och för sig är ju en prisstegring att hälsa med tillfredsställelse, om hänsyn endast togs till att uppfödaren får bra betalt, men saken har också en frånsida. Den jordbrukare, som nödgas köpa sina dragare, får en kännbar svårighet just häri att kämpa med.

Det synes under dylika förhållanden vara en naturlig åtgärd att på sådant sätt och i sådan omfattning räcka en hjälpande hand åt svensk hästavel att ej blott dess kvalitet hålles vid högsta möjliga nivå utan även att den kan lämna tillräcklig dragkraft åt jordbruket och dess binäringar för överkomligt pris.

Såsom en lämplig åtgärd vilja vi sålunda föreslå, att stöd lämnas däråt, att avelshingstar placeras och bli tillgängliga på ställen, som icke göra avstånden dit alltför långa eller svåra; som hittills ofta varit fallet ha avstånden till avelshingstar försvårat en hästuppfödning i tillräcklig omfattning. Som en annan och kanske ännu verksammare åtgärd vilja vi förorda fri betäckning av ston, som äro lämpliga för avelsändamål, oavsett om de äro stamboksförda eller blivit prisbelönade eller icke. Även andra liknande åtgärder kunna tänkas.

Medel till nämnda ändamål borde ställas till hushållningssällskapens förfogande för att av dem disponeras för stimulerande av hästaveln. En höjning från 75,000 kronor till 100,000 kronor av de till Kungl. Maj:ts förfogande för hästavelns främjande beräknade medlen synes väl försvarlig. Ur alla synpunkter är denna fråga av den betydelse, att den väl motiverar direkt ingripande i stödjande syfte från det allmännas sida.

Under återopande av det sålunda anförda få vi hemställa,

att riksdagen till hästavelns befrämjande särskilt i Norrland i huvudsaklig överensstämmelse med ovan angivna riktlinjer ville i fråga om förslagsanslaget till Avsättning till stuteriväsendets fond höja det till Kungl. Majt:s förfogande för hästavelns främjande beräknade beloppet från 75,000 kronor till 100,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1937.

C. F. Carlström.

Carl Lindmark.

Leon. Hagström.